

Тому, будемо сподіватися, що політики не забаряться з прийняттям необхідного закону, у якому будуть визначені основні правові засади здійснення сільського зеленого туризму, правове становище суб'єктів, що мають надавати послуги у сфері сільського зеленого туризму, правові форми використання туристичних ресурсів для забезпечення такого туризму; встановлені імперативи щодо створення якісного і безпечного туристичного продукту; законодавчо закріплені можливі межі втручання органів державної влади та місцевого самоврядування у господарську діяльність з надання послуг у сфері сільського зеленого туризму; передбачені наукове, кадрове та фінансове стимулювання розвитку сільського зеленого туризму [1].

1. Зубко Ю. Державна підтримка та механізми сприяння розвитку екологічного (зеленого) туризму в Україні / Ю. Зубко // Туризм сільський, зелений. – 2008. – № 4. – С. 8-10.
2. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 № 324/95-ВР в редакції від 11.02.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>.
3. Закон України «Про особисте селянське господарство» від 15.05.2003 № 742-IV в редакції від 05.04.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>.

Д.А.Бідюк

*(студентка Навчально-наукового
Юридичного інституту НАУ,
науковий керівник-асистент Навчально-наукового
Юридичного інституту НАУ,
Шапенко Л.О.)*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КОСМІЧНОГО ТУРИЗМУ

Туризм у сучасному світі є багатоаспектним соціально-економічним і культурним феноменом, розвиток якого створює необхідні умови для підвищення рівня мобільності і зайнятості населення країни, сприяє стабільному економічному зростанню регіональних економік, раціональному використанню об'єктів

культурного та природного спадку. Все це свідчить про суттєвий внесок туристичної галузі у забезпечення гідного життя і вільного розвитку людини і громадянина, а також одним із пріоритетів стійкого розвитку соціально-правових держав.

Туризм є тим потужним самостійним міжгалузевим господарським комплексом, що постійно зазнає динамічного розвитку, який знаходить своє вираження у постійних змінах характеристик, якісних удосконаленнях його видів та форм. Зокрема, слід наголосити, що в останні роки особливої популярності набуває космічний туризм, який із колишніх міфів перетворюється в справжню реальність. Свідченням цього є готовність значної кількості світових компаній реалізовувати плани щодо організації космічного туризму. Проте розвиток космічного туризму як одного із видів космічної діяльності можливий лише за умов ефективного правового регулювання.

Досить важливим і актуальним є вивчення перспектив правового забезпечення комерційної космічної діяльності, пов'язаної з організацією туристичних «подорожей», в аспекті міжнародного космічного права. Адже правовий режим космічного простору згідно ст. II Договору про принципи діяльності держав по дослідженню і використанню космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла можна визначити, по-перше, як простір, що вилучений із обігу і не знаходиться в загальній власності; по-друге, не підлягає національному присвоєнню; по-третє, на цю територію не може розповсюджуватися суверенітет будь-якої держави. Космічний простір є відкритим для дослідження усіма державами, при цьому використання космічного простору повинне відбуватися на благо і в інтересах усіх країн незалежно від ступеня їх економічного чи наукового розвитку, оскільки він є надбанням усього людства. Держави повинні здійснювати космічну діяльність відповідно до покладених на себе обов'язків по міжнародному праву, включаючи обов'язки згідно Статуту ООН.

Незважаючи на те, що міжнародно-правові відносини у сфері використання та дослідження космічного простору регулюються нормами міжнародного космічного права, зокрема рядом резолюцій Генеральної асамблеї ООН (1963, 1982, 1986, 1992, 1996), міжнародними договорами та іншими документами,

в рамках міжнародного космічного права існують прогалини та проблеми стосовно визначення правового статусу космічних туристів, статусу геостаціонарної орбіти, координації космічної діяльності міжнародними організаціями та ін. Так, наприклад, до цього часу відсутнє міжнародно-правове розмежування між професійними космонавтами і туристами. Всі вони наділені почесним статусом посланців людства у космос, а Угода про рятування космонавтів, повернення космонавтів і повернення об'єктів, запущених у космічний простір розповсюджується як на професіональних космонавтів, так і на космічних туристів [1, с. 442].

Поряд із міжнародними нормативно-правовими актами, якими визначається правовий режим космічного простору і небесних тіл, значну роль у сфері космічної діяльності як в Україні, так і в більшості країн світу відіграє закон «Про космічну діяльність». Слід відмітити, що хоча в Законі України «Про космічну діяльність» від 15.11.1996 р. немає прямих вказівок щодо використання космічного простору в туристичних цілях, але він опосередковано дозволяє даний вид діяльності. Значним недоліком національного законодавства є відсутність положень щодо космічної діяльності з метою туризму, чітких визначень понять та термінів, правового статусу цих осіб, а також неврегульованість інших питань щодо умов здійснення космічного туризму.

Вищезазначене свідчить про необхідність доопрацювання правових аспектів у визначенні статусу космічних туристів. Тобто важливими залишаються питання пов'язані з розподілом відповідальності між туристом, туроператором та виконавцем відповідної послуги, гарантуванням безпеки космічних туристів, встановленням критеріїв відбору туристів, особливостями передпольотної підготовки та ін.

Погоджуючись із науковими напрацюваннями І.О. Кулієва та З.З. Халілова необхідно зазначити, що однією з проблем правового регулювання космічного туризму є розгляд даного виду космічної діяльності на стику міжнародного космічного права і міжнародного туристичного права. Вченими зроблено висновки, що хоча космічний туризм і є одним із видів туризму, класифікація цієї категорії в законах про туристичну діяльність

недопустима. Таке твердження засноване на вивченні специфічних особливостей космічного простору, його правового режиму, виявленні наближеності космічного туризму до космосу та інших особливостей, які явно виражають віднесеність даного виду туризму саме до міжнародного космічного права [2, с. 22-24]. Тобто питання правового регулювання космічного туризму повинні закріплюватися в основному у законодавстві про космічну діяльність.

Підводячи підсумки, варто зазначити, що космічний туризм матиме подальший розвиток лише за умов належного правового регулювання, а саме шляхом закріплення відповідних правових норм у законодавстві як національного, так і міжнародного рівня. Положення нормативно-правових актів повинні стосуватися, в першу чергу, вимог і правил участі громадян в даному виді туризму, а також конкретизувати умови видачі дозволів на здійснення цієї космічної діяльності, визначати правовий статус космічних туристів.

1. Гурбанова Д.К. Проблемы международно-правового регулирования использования космического пространства / Д.К. Гурбанова // Актуальные проблемы авиации и космонавтики. – 2015. – Том 2. – С. 441-443.
2. Кулиев И.О. Перспективы правового регулирования космического туризма в международном космическом праве / И.О. Кулиев, З.З. Халилов // Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – 2014. – № 1(30). – С. 21-26.